

**Міністерство освіти і науки України
Державний біотехнологічний університет**

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ: ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали
I Міжнародної науково-практичної конференції
(3-4 листопада 2022 р.)**

Харків - 2022

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
STATE BIOTECHNOLOGICAL UNIVERSITY**

**Globalization and development of innovation
systems: tendencies, challenges, and
prospects**

**Materials of
the I International Scientific Practical Conference,**

3-4 November 2022

Kharkiv–2022

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Михайлов В.М., д-р техн. наук, проф. (*голова оргкомітету*); **Ларіна Т.Ф.**, д-р екон. наук, проф.; **Онегіна В.М.**, д-р екон. наук, проф. (*заступники голови оргкомітету*).

Члени оргкомітету:

Анісімова О.В., канд. екон. наук, доц.; **Антощенкова В.В.**, д-р екон. наук, доц.; **Бабан Т.О.**, канд. екон. наук, доц.; **Вітковський Ю.П.**, д-р екон. наук, проф.; **Ганущак-Єфіменко Л.М.**, д-р екон. наук, проф.; **Готра В.В.**, д-р екон. наук, проф.; **Дарр Д.**, Ph.D. проф.; **Діброва А.Д.**, д-р екон. наук, проф.; **Єсенгазієва С.К.**, канд. екон. наук., проф.; **Кравченко О.М.**, д-р екон. наук, доц.; **Кюрчев С.В.**, д-р техн. наук, проф.; **Ломовських Л.А.**, д-р екон. наук, проф.; **Мандич О.В.**, д-р екон. наук, проф.; **Пащенко Ю.В.**, канд. екон. наук, доц.; **Ренбілас Р.**, Ph.D. проф.; **Філімонов Ю.Л.**, канд. екон. наук, доц.; **Яковлева В.П.**

Глобалізація та розвиток інноваційних систем: тенденції, виклики, перспективи [Електронне видання]: матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., 3-4 листопада 2022 р. / Держ. біотехнологічний ун-т. – Харків, 2022. – 480 с.

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, що стали предметом наукових дискусій учасників I Міжнародної науково-практичної конференції «Глобалізація та розвиток інноваційних систем: тенденції, виклики, перспективи», яка відбулась 3-4 листопада 2022 року у Державному біотехнологічному університеті.

Розраховано на вчених, викладачів, здобувачів освіти та фахівців, які займаються питаннями розвитку економіки.

Представлені у матеріалах конференції тексти тез доповідей подано в авторській редакції. Автори тез несуть повну відповідальність за зміст публікації, а також добір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, наукової термінології, власних імен та посилань на літературні джерела.

СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ НА МІКРО-, МЕЗО-, МАКРОРІВНЯХ	57
<i>Amit Kumar Goel, Marchenko M., Iefremov A.</i> Digitalization of economic planning of competitive marketing activities in the conditions of globalization	58
<i>Hanushchak-Yefimenko L., Yershova O.</i> Business incubator as an organizational structure for supporting innovative entrepreneurship	60
<i>Havrylenko Ya., Mykolaenko M.</i> Professional career as an object of research	62
<i>Sofiullah Md, Darr Dietrich, Gomes Vale Eleydiane.</i> Does entrepreneurial intention develop by classroom example? An experiment for teaching entrepreneurship in higher education	63
<i>Nasho Ah-Pine Elda.</i> Teaching on responsible innovation: engaged scholarship and social innovation serving environmental protection	67
<i>Serhiienko S.</i> Safety innovative strategy for the development of agrarian enterprises: management aspect	69
<i>Shvedun V.</i> The global trends of systematization of knowledge on the development of innovation of socio-economic systems	70
<i>Yessengazyeva S.K.</i> Development of Agri-Industrial Complex of the Republic of Kazakhstan	72
<i>Zaika S.O., Kharchevnikova L. S.</i> The role of innovations in the development of tourism	76
<i>Баєва Д.В.</i> Роль ефективності молочного скотарства в продовольчому забезпеченні країни	78
<i>Батюк Л.А., Тоберт М.Ю.</i> Деякі аспекти міжнародного досвіду державної підтримки впровадження цифрових технологій в аграрний сектор	81
<i>Бережний Є.В.</i> Інноваційні технології у логістиці як фактор підвищення ефективності	85
<i>Божко І.О.</i> Формування інноваційної стратегії енергорозподільчого підприємства	88
<i>Бойко Я.М.</i> Розвиток ІТ-сфери: нові можливості для західного регіону	91
<i>Вергал К.Ю.</i> Теоретичні аспекти розвитку цифрової економіки	94
<i>Внукова Н.М.</i> Розвиток інноваційних систем Індустрії 4.0 в умовах глобалізації	96
<i>В'юник І.М.</i> Інноваційний потенціал підприємства як фактор забезпечення конкурентоспроможності	99
<i>Гіржева О.М.</i> Роль інноваційного менеджменту в системі управління підприємством	102

**Внукова Н.М. д-р екон. наук, професор
НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрНУ,
Україна**

Розвиток інноваційних систем Індустрії 4.0 в умовах глобалізації

Інноваційність систем Індустрії 4.0 передбачає комплексну цифровізацію та автоматизацію виробничих процесів і управління.

Воєнний стан в Україні з одного боку на початковому етапі суттєво знизив інтерес до механізмів Індустрії 4.0, а з іншого саме за рахунок цифрової трансформації створюються передумови для технічного переозброєння, що вимагає процесу вдосконалення використання інструментів Індустрії 4.0 [3] в умовах особливого правового періоду.

Встає питання щодо рівня зацікавленості системами Індустрії 4.0 в Україні і світі. В умовах особливого правового періоду важливо визначити тренди змін. Автором використано пошуковий інструмент Google Trends [1], який визначає зацікавлення цільових груп у світі і різних країнах світу, зокрема, Україні.

Досвід розвинених країн світу дозволив розробити в Україні національну стратегію Індустрії 4.0. В період глобальних трансформацій під час воєнного стану існуючі сучасні структурні диспропорції національного промислового розвитку можуть бути швидше подолані із використанням технологій 4.0 для інноваційного оновлення промисловості [7]. Світовий тренд цифрової трансформації глобального виробництва призведе до неодмінних змін в організації та управлінні виробничими процесами через просування технологій Індустрії 4.0, адитивних технологій, Big Data, роботизацію виробництв [5].

Попередні дослідження показали, що розподіл інтересу до цифрової трансформації і Індустрії 4.0 був рівномірним, і тренди співпадали [2], але тепер необхідно визначитися щодо впливу цифрових трансформацій на розвиток механізмів Індустрії 4.0 у світі і Україні. На рис.1 подано порівняння рівня зацікавленості темою Індустрії 4.0 та інноваціями (пошук термінів англійською мовою) в Україні за останні рік (на 30 жовтня 2022 року). Як видно, рівень зацікавленості темою інновацій дещо вищий, але в цілому рівень низький, хоча останнім часом зростає, але має високі коливання.

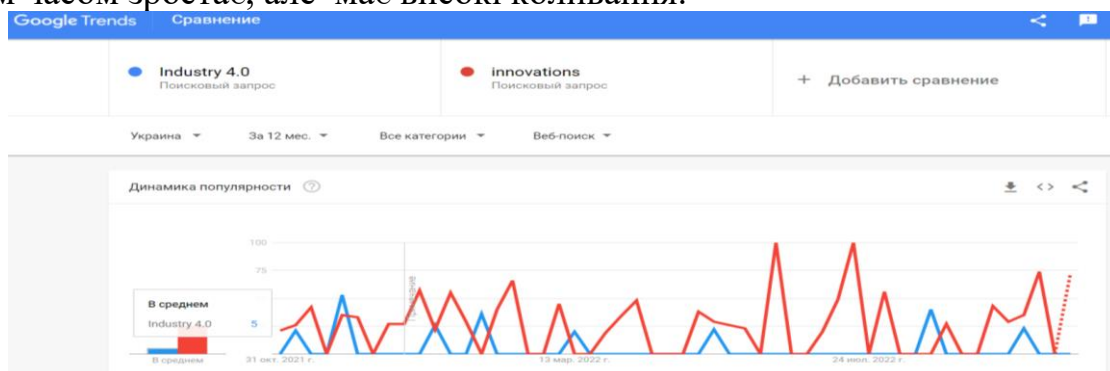

Рис.1. Розподіл рівня зацікавленості темою Індустрії 4.0 інновацій в Україні

На рис.2. наведено розподіл рівня зацікавленості темою інновацій і Індустрії 4.0 у світі за той же період.

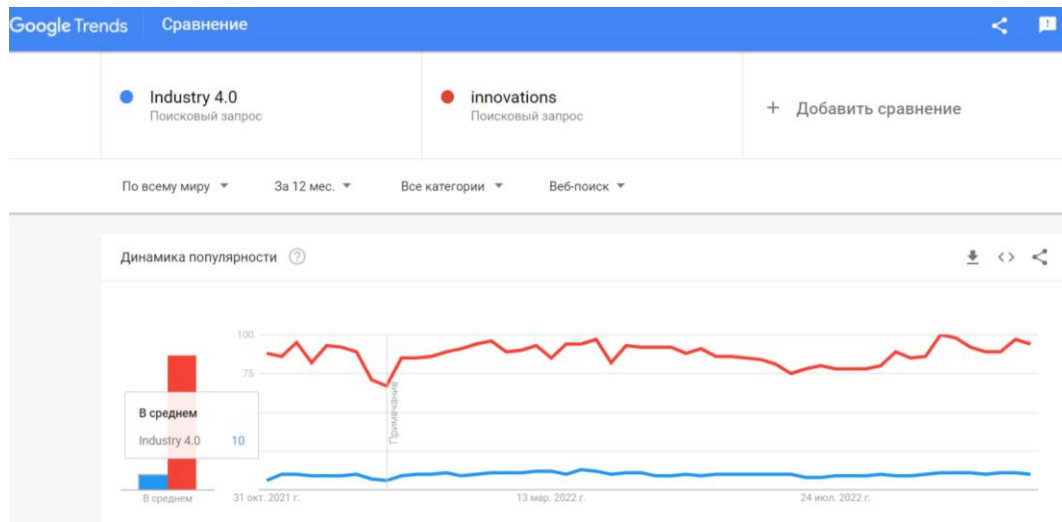

Рис.2. Розподіл рівня зацікавленості темою Індустрії 4.0 та інновацій у світі

Як видно з рис.2. у світі зацікавленість темою Індустрії 4.0 є вдвічі вищою, ніж в Україні, але значно більш низькою, ніж тема інновацій в цілому, але тренд рівномірний щодо цих двох термінів. Серед країн, в яких переважає зацікавленість терміном Індустрія 4.0 над інноваціями, є Індонезія, високий рівень балансу в країнах Італії, Малайзії, Сінгапурі і Турції. Але тренди у зацікавленості по країнах змінюються, що теж треба враховувати. Зовсім недавно у склад найбільш зацікавлених входила, наприклад, Словаччина [4]. Отже, для України перспективно вивчати досвід цих країн, а також розширювати поінформованість щодо суті інноваційних змін в Індустрії 4.0.

Попередні дослідження [3] показали, що в умовах особливого правового періоду для прискореного розвитку технологій Індустрії 4.0 є перешкоди і обмеження.

Між тим у рішеннях КМУ [8] відзначено, що необхідно сприяти утворенню та діяльності центрів впровадження технологічного підходу “Індустрія 4.0” у певних регіонах. Після глобальних змін військового часу інноваційні перетворення мають запроваджуватися у кожному регіоні України.

Уряд з метою забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів має розглянути питання про створення цільових фондів для фінансування проектів впровадження технологічного підходу “Індустрія 4.0” зазначених центрів у визначених регіонах.

Міжнародний досвід має бути використаний для національного рівня в Україні, щоб стимулювати розвиток не тільки інновацій, а саме технологічних стартапів паралельно зі створенням самої екосистеми Індустрії 4.0, яка буде здатна їх підтримувати [4].

Трансформації у господарської діяльності, які відбуваються у військовий час, можна розглядати як такі, що нерівномірно впливають на можливості

використання змін у технологіях Індустрії 4.0, з іншого боку швидко створюється основа для розвитку інформаційних технологій, які можуть спільно трансформуватися за участі іноземних партнерів.

Вплив інноваційних процесів на розвиток Індустрії 4.0 є неспростовним. Створення умов до розвитку Індустрії 4.0 для відновлення України очевидно буде відбуватися виключно інноваційним напрямом.

Інструменти координації стейкхолдерів з різних країн можуть бути надзвичайно корисними для відновлення галузей промислових хайтек. З цією метою пропонується в моніторинговому режимі з'ясувати зацікавлені у змінах і запровадженні технологій Індустрії 4.0 країни, можливий порівняльний аналіз трендів у потенційно нових напрямках аутсорсингу інжинірингових та цифрових компаній на глобальному ринку. Перехід на модель цифрової економіки є пріоритетом можливих учасників платформи Industry4Ukraine у поточній ситуації та перспективі.

Список використаних джерел

1. Google Trends – руководство как пользоваться. URL: <https://livepage.pro/knowledge-base/google-trends.html>
2. Внукова Н.М. Визначення зацікавленості темою цифрових трансформацій у економіці Індустрії 4.0. *Збірник наукових праць НДІ ПЗІР НАПрН України*. Вип. 5: Цифрові трансформації України 2021: виклики та реалії: за матеріалами II круглого столу (м. Харків, 20 вересня 2021 року) / за ред. С. В. Глібка, К. В. Єфремової. – Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2021. С.22-26.
3. Внукова Н.М. Зміна механізмів індустрії 4.0 в особливий правовий період. *Господарська діяльність в особливий правовий період*: зб. наук. праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, 30 березня 2022 р. / за ред. М. Петрової, С. Глібка, Велико-Тирново, Болгарія, Вид-во: ACCESS PRESS, 2022. <https://ndipzir.org.ua/?s=%D0%92%D0%BD%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0>
4. Внукова Н.М. Світовий тренд прискорення стартапами інноваційних змін в Індустрії 4.0. *Право та інновації*. 2022. №3.С.17-22. URL: <https://pti.org.ua/index.php/ndipzir/article/view/857/656>
5. Кушніренко, О. М. Гахович, Н. Г. Вплив технологій Індустрії 4.0 на структурні трансформації в економіці. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2020. Вип. 4.С.63-73. ISSN 2617-5932
6. Чайкіна А.О. Індустрія 4.0: особливості цифрової трансформації України. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2021. Том 32 (71). № 3. С.24—31.
7. Чех Л. М., Корогодова О. О. Інноваційний розвиток економіки України в умовах Індустрії 4.0. 2020. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/37700/1/APEU2020-14_1-12.pdf
8. Щодо сприяння впровадженню технологічного підходу “Індустрія 4.0” в Україні: Постанова КМУ № 750 від 21 липня 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/750-2021-%D0%BF#Text>

Наукове електронне видання
Можна використовувати в локальному та мережному режимах

**ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ:
ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

МАТЕРІАЛИ

I Міжнародної науково-практичної конференції

3-4 листопада 2022 р.

Видано в авторській редакції

Відповідальний за випуск Ю.В. Пащенко
Комп'ютерна верстка Ю.В. Пащенко

Підп. до друку 01.11.2022 р. Об'єм даних 4,92 Мб

Державний біотехнологічний університет
Вул. Алчевських, 44, Харків, 61002